

Speelgoed

informatieblad 20 / 15 januari 2007

Warenwetbesluit Speelgoed

Iedereen die in Nederland speelgoed verhandelt, heeft te maken met het Warenwetbesluit Speelgoed.

Wat is speelgoed en wat zijn kinderwaren?

In het besluit wordt een onderscheid gemaakt tussen speelgoed en kinderwaren. De definitie van speelgoed is op Europees niveau vastgesteld. Een lijst met artikelen die in ieder geval niet als speelgoed worden aangemerkt, staat vermeld in bijlage 1 van het Besluit. In de norm EN 71-1: 1998, is deze lijst inmiddels uitgebreid met drijfhelpmiddelen zoals de zwemarmbandjes, zwembrillen, zonnebrillen of andere oogbeschermers, fiets- en skateboardhelmen, vliegtuigen en raketten die middels een elastiek gelanceerd worden en bogen voor boogschieten met een totale lengte in ontspannen toestand van 120 cm.

De term kinderwaren is in Nederland geïntroduceerd om veiligheidseisen te kunnen stellen aan producten die wel onder het 'oude' Speelgoedbesluit 1985 (Warenwet) vielen, maar die als gevolg van de definitie van speelgoed in de zin van de EG-richtlijn in het nieuwe Warenwetbesluit Speelgoed geen speelgoed meer zijn. Kinderwaren zijn overige goederen of delen ervan, die kennelijk geschikt zijn om bij het spelen door kinderen tot een leeftijd van 14 jaar te worden gebruikt. Enkele voorbeelden hiervan zijn fopspenen en speelgoedstoommachines.

Wat is speelgoed en wat zijn speeltoestellen?

Er bestaat speelgoed dat het karakter van een speeltoestel of spelinrichting heeft. Deze categorie speelgoed wordt aangeduid met de term: activity toys.

De veiligheid voor deze activity toys is tevens geregeld in het Warenwetbesluit Speelgoed. Specifieke veiligheidseisen zijn vastgelegd in de norm: NEN-EN 71-8: Swings, slides and similar activity toys for indoor and outdoor family domestic use.

De veiligheid van speeltoestellen of spelinrichtingen die zijn bestemd voor gebruik in scholen, kinderdagverblijven, openbare speelplaatsen, restaurants, winkelcentra en vergelijkbare openbare plaatsen wordt geregeld in de normserie: NEN-EN 1176 en NEN-EN 1177. Zie voor meer informatie hierover het VWA informatieblad Speeltoestellen (www.vwa.nl).

Wettelijke voorschriften

Deel A van bijlage 2 van het Besluit Speelgoed bevat de eisen waaraan speelgoed en kinderwaren moeten voldoen. In deel B van bijlage 2 worden aanvullende specifieke voorschriften voor onder andere fopspenen, slaghoedjes en schertsartikelen gegeven. Voor speelgoed wordt voor verdere uitwerking van de wettelijke voorschriften verwezen naar de aangewezen normen (Warenwetbesluit Aanwijzing van normen voor de aanduiding van speelgoed. Meer gedetailleerdere eisen en testmethoden zijn hierin vastgelegd. Er is ook een Warenwetregeling ftalaten in speelgoed en kinderverzorgingsartikelen van kracht.

Norm CEN EN 71

De norm CEN EN 71 bestaat uit de volgende delen:

Deel 1: mechanische en fysische eigenschappen,

Hierin worden eisen gesteld om o.a. verstikkingsgevaar, beknellingsgevaar en andere risico's tegen te gaan. Er worden ook eisen gesteld aan het geluid van speelgoed, dit om risico's van gehoorschade bij jonge kinderen te beperken.

Deel 2: brandbaarheid

Deel 3: migratie van bepaalde elementen

Deel 4: scheikundedozen

Deel 5: chemisch speelgoed (sets) anders dan scheikundedozen

Deel 6: symbool voor de aanduiding: niet geschikt voor kinderen beneden de drie jaar.

Deel 7: Vingerverf: eisen en beproevingsmethoden

Deel 8: Schommels, glijbanen en soortgelijk speelgoed voor huishoudelijk gebruik binnenshuis en buitenshuis.

Deel 9: Organisch chemische verbindingen: Eisen

Deel 10: Organisch chemische verbindingen: Monster voorbereiding en extractie

Deel 11: Organisch chemische verbindingen: Analysemethoden

Een aantal van de serie EN 71 normen is aangewezen in het Besluit aanwijzing van normen voor de aanduiding van speelgoed: EN 71-1, EN 71-2, EN 71-3, EN 71-6, EN 71-7, EN 71-8 De overige normen worden gebruikt als kenbron, voor het invulling geven aan de algemene veiligheidseisen welke verwoord zijn in het Warenwetbesluit Speelgoed.

Verder zijn de volgende normen aangewezen:

NEN-EN 50088:1996, NEN-EN 50088:1996/A1:1996, NEN-EN 50088:1996/A2:1997 over de veiligheid van elektrisch speelgoed. De EN 50088 zal binnenkort vervangen worden door de NEN-EN-IEC 62115:2005 Elektrisch speelgoed - Veiligheid.

Ook zijn de volgende richtlijnen beschikbaar:

NPR-CEN/TR 15071:2005 Veiligheid van speelgoed - Nationale vertalingen van gevaar en instructies voor het gebruik in EN 71

NPR- CR 14379: 2002 Veiligheid van speelgoed - Classificatie van speelgoed – Richtlijnen

CE-markering

Al het speelgoed moet zijn voorzien van de CE-markering. Met het aanbrengen van de CE-markering verklaart de fabrikant of diens gemachtigde, dan wel de importeur gevestigd binnen de Europese Gemeenschap, dat het speelgoed conform de normen is vervaardigd of dat een daartoe aangewezen instantie een verklaring van overeenstemming ervoor heeft afgegeven. De vorm en grootte van deze aanduiding zijn voorgeschreven in het besluit. Zie voor meer informatie over CE-markering het infoblad CE-markering.

Aangewezen instanties

Een verklaring van EG typeonderzoek¹ kan worden afgegeven door instanties die door de minister van VWS zijn aangewezen of door andere in EG -lidstaten aangewezen instanties.

Technisch dossier

De fabrikant of diens gemachtigde, dan wel de importeur gevestigd binnen de Europese Gemeenschap, wordt verplicht van elk artikel een technisch dossier voorhanden te hebben. Hiermee moet hij kunnen aantonen dat het product conform de gestelde veiligheidseisen is vervaardigd. Daarnaast moet het technisch dossier gegevens bevatten over vervaardiging en ontwerp en ook adressen van opslag en vervaardiging.

¹ In het Warenwetbesluit, artikel 4, lid 2, wordt gesproken over een *verklaring*. De Nederlandse wetgever in Nederland heeft deze in de Warenwetregeling inzake verklaring van overeenstemming voor speelgoed nader gespecificeerd als verklaring van overeenstemming voor speelgoed. Feitelijk gaat het hier echter over de *verklaring van EG typeonderzoek* conform de vermelding in artikel 10 van de EU Speelgoedrichtlijn 88/378/EEG.

Vermeldingen

Speelgoed en kinderwaren dienen voorzien te zijn van naam en adres van de fabrikant of importeur. Voorgeschreven vermeldingen (zoals bijvoorbeeld "Waarschuwing! Alleen te gebruiken onder toezicht van een volwassene") moeten duidelijk zichtbaar, gemakkelijk leesbaar en onuitwisbaar in de Nederlandse taal op speelgoed en kinderwaren of de verpakking ervan, worden aangebracht (zie ook artikel 5 en 6 van het Warenwetbesluit Speelgoed).

De aanduiding: "Niet bedoeld voor kinderen jonger dan 3 jaar"

De Voedsel en Waren Autoriteit heeft geconstateerd dat er onduidelijkheid heerst over het gebruik van de waarschuwing: niet bedoeld voor kinderen onder de 36 maanden of het symbool dat daar gelijk aan staat. Deze waarschuwing is bedoeld voor speelgoed dat is bestemd voor kinderen ouder dan 3 jaar en een gevaar kan opleveren voor kinderen onder de 3 jaar. Bijvoorbeeld voor een bordspel dat slechts door oudere kinderen gespeeld kan worden maar waarbij de pionnen aantrekkelijk zijn voor kleine kinderen en die door hun grootte een verstikkingsgevaar op kunnen leveren.

De waarschuwing is dus niet bedoeld voor speelgoed dat is bestemd voor kinderen jonger dan 3 jaar. Dit speelgoed moet altijd veilig zijn.

Doordat veel speelgoed ten onrechte is voorzien van de waarschuwing, verliest de waarschuwing zijn waarde en zal de consument er minder aandacht aan schenken.

Om te bepalen of speelgoed bedoeld is voor kinderen jonger dan 36 maanden is er een Europees document opgesteld NPR-CR14379: Veiligheid van speelgoed; classificatie van speelgoed - richtlijnen. De Engelstalige benaming is "Guidelines: Classification of toys". Dit document is te bestellen bij het NEN.

Verbod ftalaten in speelgoed en kinderverzorgingsartikelen

In richtlijn 2005/84/EG (wijziging van de verbodsrichtlijn) wordt het toepassen van een zestal ftalaten in speelgoed en kinderverzorgingsartikelen verboden. Vanaf 16 januari 2007 dient al het speelgoed op de Nederlandse markt en ook in andere EU lidstaten aan deze eisen te voldoen.

Diethylhexylftalaat (DEHP), dibutylftalaat (DBP) en benzylbutylftalaat (BBP) mogen niet worden gebruikt als stoffen of als bestanddelen van preparaten in gehalten hoger dan 0.1 gewichtsprocent van het weekgemaakte materiaal in speelgoed en kinderverzorgingsartikelen.

Diisononylftalaat (DINP), diisodecylftalaat (DIDP), di-n-octylftalaat (DNOP) mogen niet worden gebruikt als stoffen of als bestanddelen van preparaten in gehalten hoger dan 0.1 gewichtsprocent van het weekgemaakte materiaal in speelgoed en kinderverzorgingsartikelen die door kinderen in de mond kunnen worden genomen.

De EU heeft een richtsnoer gepubliceerd welk speelgoed en welke kinderverzorgingsartikelen door kinderen in de mond genomen kunnen worden.

http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/document.cfm?action=display&doc_id=165

Gefaseerde handhaving ftalatenverbod in 2007

Op verzoek van het ministerie van VWS zal de VWA ftalaten in speelgoed- en kinderverzorgingsartikelen als volgt handhaven:

- Vanaf 16/1/2007 handhavend optreden tegen het verhandelen van speelgoed- en kinderverzorgingsartikelen die DEHP, DBP en BBP bevatten.
- Ook handhavend optreden tegen bovengenoemde waren die DINP, DIDP en DNOP bevatten en die na 16/1/2007 voor het eerst in de handel worden gebracht (betreft afleveren door producent of importeren in NL)
- Vanaf 1/1/2008 handhavend optreden tegen het verhandelen van bovengenoemde waren die DEHP, DBP, BBP, DINP, DIDP en/of DNOP bevatten, ook al zijn deze voor 16/1/2007 in de handel gebracht.
- Geen handhaving van producten die vóór 16/1/2007 op de markt gebracht en die niet voldoen aan de eisen, indien ze bestemd zijn voor distributie naar andere Eulidstaten die aantoonbaar geen bezwaar hebben tegen de ontvangst van deze producten.

<http://www.row.minvws.nl/upload/row/ftalaten%20brief%20vgp%20nov%2006.pdf>
http://www.row.minvws.nl/upload/row/ftalaten_brief_vgp_aug.06.pdf

Ballonnen

Op 23 maart 2006 is door de minister van VWS in de Staatscourant een beleidsregel gepubliceerd inzake normen t.a.v. veiligheid van ballonnen. Marktonderzoek van de VWA heeft aangetoond dat aanzienlijke hoeveelheden nitrosamines en nitroseerbare verbindingen kunnen worden afgegeven door het in de mond nemen van deze ballonnen. De resultaten van voorgaande marktonderzoeken kunnen worden gevonden in het webdossier 'speelgoed' op de internetsite van de VWA (www.vwa.nl).

Om de veiligheid van deze producten te verhogen worden in de beleidsregel een de volgende eisen gesteld. Het is verplicht om de volgende waarschuwingzin aan te brengen op de verpakking:

WAARSCHUWING! OM VEILIGHEIDSREDENEN NIET IN DE MOND NEMEN EN UITSLUITEND OPBLAZEN MET EEN BALLONNENPOMP

Aan de afgifte van nitrosamines en nitroseerbare verbindingen worden de volgende eisen gesteld:

Nitrosamines, totaal: 0.01 mg/kg ballon

Nitroseerbare verbindingen, totaal: 1 mg/kg ballon.

De VWA controleert regelmatig ballonnen en zal deze beleidsregel gaan handhaven.

Europese richtlijn inzake Algemene productveiligheid (2001/95/EG)

in december 2005 is de gewijzigde EU richtlijn algemene productveiligheid (RAPV) in de Warenwet geïmplementeerd. De eisen van de RAPV, een zogenaamde "horizontale richtlijn", zijn ook van toepassing op non-food producten waarvoor een specifieke richtlijn bestaat, zoals speelgoed. De RAPV biedt een voorziening voor zaken die niet in de speelgoedrichtlijn geregeld zijn. Bijvoorbeeld: de meldingsplicht van onveilige producten door bedrijven, het op de hoogte stellen van de consument en het terughalen van onveilige producten. Meer uitgebreide informatie over de RAPV is te vinden op de VWA website (http://www.vwa.nl/portal/page?_pageid=35,1560115&_dad=portalq&_schema=PORTAL)

Er kan een situatie ontstaan dat er een dusdanig gevaar voor de volksgezondheid wordt geconstateerd dat het product uit de handel wordt genomen. De handelaar heeft op grond van de RAPV de verantwoordelijkheid consumenten die dat product in bezit hebben van de gevaren op de hoogte te brengen. Als de handelaar zijn verantwoordelijkheid niet neemt heeft de VWA de bevoegdheid om de consumenten van de gevaren op de hoogte te brengen door middel van advertenties in de media.

Wanneer een bedrijf een product (speelgoed) op de markt heeft gebracht dat zodanige risico's met zich meebrengt dat de veiligheid en gezondheid van de consument in gevaar is dan heeft een bedrijf meldingsplicht aan de VWA. Op de site van de VWA staat een meldingsformulier.

(http://www2.vwa.nl/CDL/files/7/1001/11083%20APV_meldingsformulier.doc)

Inspecties

De controleurs van de Voedsel en Waren Autoriteit voeren inspecties uit bij producenten en verhandelaren van speelgoed en kinderveren. Wanneer tijdens een dergelijke inspectie of naar aanleiding van monsteronderzoek blijkt dat niet aan de wettelijke eisen wordt voldaan, dan neemt de controleur een maatregel. Afhankelijk van de ernst van de overtreding kan de controleur overgaan tot waarschuwen, het opmaken van een boeterapport of proces-verbaal met eventuele inbeslagname.

De verantwoordelijke persoon kan dan maatregelen treffen om de overtreding te beëindigen. Het is verboden om producten te verhandelen die niet aan de genoemde wetgeving voldoen.

Waar geldt het verbod?

Het verbod tot verhandelen geldt zowel voor Nederland als voor de landen van de Europese Unie en de landen die samen met de Europese Unie de Europese Economische Ruimte vormen. Ook de uitvoer naar derde landen is aan bepaalde regels gebonden.

Waar vindt u meer informatie:

Trefwoorden: Warenwetbesluit speelgoed

Warenwetregeling ftalaten in speelgoed en kinderverzorgingsartikelen.

Wetgeving kunt u o.a. bestellen bij:

SDU NV te Den Haag

Tel. 070-378 98 80; www.sdu.nl

Normen kunt u o.a. bestellen bij:

Het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) te Delft

Tel: 015-269 03 90; www.nen.nl

Informatieve internetadressen:

www.vwa.nl ; o.a. wetgeving en informatiebladen, meldingsplicht gevaarlijke producten

(http://www2.vwa.nl/portal/page?_pageid=35,1560115&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_document_id=101764&p_node_id=109154&p_mode=BROWSE)

www.overheid.nl ; o.a. wetgeving en algemene informatie

www.europa.eu.int ; o.a. internationale wetgeving en aangewezen keuringsinstanties

Ondanks dat geprobeerd wordt de infobladen zo up-to-date mogelijk te houden, kan het voorkomen dat er inmiddels nieuwe regelgeving is afgekondigd. De tekst van de geldende wetgeving is bepalend. Indien u over de inhoud van dit informatieblad vragen heeft, kunt u zich wenden tot de Warenklachtenlijn van de Voedsel en Waren Autoriteit op 0800-0488.